

Agressieprotocol Provinciale Staten Noord-Brabant

26 maart 2026

Provincie Noord-Brabant

Inhoud

1. Waarom dit protocol?	3
2. Norm	4
2.1 Wat betekent deze norm?	4
2.2 Toepassingsbereik	4
2.3 Beginselen	4
2.4 Emotie of agressie?	5
3. Preventieve maatregelen	7
3.1 Organisatorisch	7
3.2 Persoonlijk	7
4. Fases van een melding	9
4.1 Fase 1: Het normoverschrijdende gedrag vindt plaats	9
4.2 Fase 2: De melding	9
4.3 Fase 3: Gesprek en feitenonderzoek	10
4.4 Fase 4: Interventiemaatregelen	10
4.5 Fase 5: Nazorg	13
Bijlage 1: Fases melding agressie	14
Bijlage 2: Overzicht rol- en taakverdeling	15

1. Waarom dit protocol?

- Provinciale Staten hebben een volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol. Zij zijn zichtbaar en benaderbaar voor inwoners. Dit kan betekenen dat zij te maken krijgen met ongewenst gedrag zoals agressie of intimidatie.
- Het is belangrijk dat Statenleden en burgerleden hun rol in een veilige en respectvolle omgeving kunnen vervullen.
- Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) adviseert overheidsorganisaties om een duidelijke norm en een protocol te hebben voor de omgang met agressie, intimidatie en bedreigingen. Het is belangrijk om goede afspraken te maken over hoe Statenleden ondersteund worden wanneer zij hiermee te maken krijgen.
- In het Bestuursakkoord 2023–2027 ‘Samen maken we Brabant’ staat de Brabantse norm weerbare overheid centraal. Deze norm helpt Brabantse overheden om samen te werken aan een sterke en veilige overheid. Een veilige werkomgeving is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Een agressieprotocol voor Statenleden draagt actief bij aan het versterken van de weerbaarheid.
- De norm helpt om samen duidelijke grenzen te stellen aan wat wel en niet acceptabel is. Zo ontstaat een heldere en eenduidige manier van communiceren. Het protocol ondersteunt dit met een uniforme werkwijze.
- Verder, het protocol:
 - laat zien wat Statenleden kunnen doen in verschillende situaties (zowel vooraf, tijdens, als achteraf);
 - omschrijft de verschillende soorten typen van emotie en agressie;
 - beschrijft hoe het melden van incidenten verloopt;
 - maakt duidelijk wie welke taken en verantwoordelijkheden heeft.

2. Norm

Provinciale Staten staan voor respectvol contact: Emotie en kritiek uiten mag, maar agressie gericht op de persoon wordt niet geaccepteerd.

2.1 Wat betekent deze norm?

We verwachten dat iedereen respectvol omgaat met Statenleden. Kritiek en emotie mogen worden geuit, zolang dit op een respectvolle manier gebeurt. Agressie, intimidatie of bedreigingen richting Statenleden zijn niet acceptabel. We stimuleren een omgang met elkaar waarbij stevig op de inhoud wordt gediscussieerd, maar altijd met respect voor de persoon.

Het is belangrijk dat duidelijk is welk gedrag richting Statenleden wel en niet wordt geaccepteerd. Deze norm moet voor iedereen hetzelfde zijn en mag niet afhangen van persoonlijke grenzen of opvattingen. Persoonlijke normen kunnen namelijk veranderen, bijvoorbeeld door een geleidelijke toename van agressie.

¹ Daar waar in het vervolg gesproken wordt over Statenleden wordt daar ook onder verstaan: burgerleden.

² Zie artikel 3:4, tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht.

³ Zie 3.2.2 Algemene rechtsbeginselen Kenniscentrum voor beleid en regelgeving.

2.2 Toepassingsbereik

- Dit protocol is bedoeld voor Statenleden en burgerleden¹ van Provinciale Staten van de provincie Noord-Brabant die te maken krijgen met agressie, intimidatie of bedreigingen door derden.
- Voor de omgang tussen Statenleden onderling geldt de Gedragscode integriteit leden van Provinciale Staten Noord-Brabant 2023.
- De norm heeft betrekking op alle vormen van communicatie: verbaal, schriftelijk, telefonisch, fysiek en online.

2.3 Beginselen

De beginselen die toegepast worden bij het protocol en het nemen van de interventie maatregelen zijn als volgt:

- Kenbaarheid: De norm en het protocol worden gepubliceerd, zodat voor iedereen duidelijk is welke norm geldt voor de Statenleden en wat het handelingsperspectief is.
- Proportionaliteit: De voor een of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een maatregel mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot de met de maatregel te dienen doelen.²
- Subsidiariteit: Een maatregel kan worden ingezet als er geen minder bezwarend alternatief voor handen is.³

- Niet onveranderlijk: Waarden en normen zijn geen statisch en onveranderlijk geheel, maar passen zich aan de omstandigheden zoals tijd en plaats aan. Met regelmaat dient dan ook te worden gezien of het protocol nog up-to-date is. Dit protocol wordt in ieder geval elke Statenperiode opnieuw besproken.

2.4 Emotie of agressie?

De norm toont dat emotie uiten mag, maar agressie niet wordt geaccepteerd. In dit hoofdstuk wordt door middel van het ABCD-model inzicht gegeven in wat emotie is, wanneer gedrag onder agressie valt en welke vormen van agressie er zijn. Emotie (A- en B-gedrag) is gedrag dat een persoon vertoont op een situatie of gebeurtenis die hem of haar raakt. Dit kan zich uiten in boosheid, verdriet, blijdschap en angst.

Agressie

Agressie (C- en D-gedrag) zijn alle daden van vijandigheid, zowel in verbale, geschreven als fysieke zin, direct of indirect, gericht op een ander persoon, om deze te bedreigen, te intimideren, te beledigen, te discrimineren of lichamelijk letsel toe te brengen of gericht op het opzettelijk vernielen van andermans goederen of bezittingen. Het agressieve gedrag heeft betrekking op een Statenlid dat zijn functie uitoefent. De agressie kan plaatsvinden op locaties van de provincie Noord-Brabant, maar ook onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de publieke taak, alsmede online. De agressie kan vanuit een enkele persoon worden geuit of door meerdere personen en groepen. Agressie kent verschillende vormen en uitingsvormen:

Vorm agressie	Uitingsvormen
Verbale agressie	Schelden, beledigen, manipuleren, schreeuwen en discriminerende opmerkingen. Verbale agressie valt onder C-gedrag van het ABCD-model.
Fysieke agressie	Duwen, slaan, schoppen, spugen, vastgrijpen, verwonden, fysiek hinderen, obstructie en gooien met/vernielen van voorwerpen. ⁴ Fysieke agressie valt onder D-gedrag van het ABCD-model.
(Be)dreiging	Concrete uiting om iemand, of diens naasten, wat aan te doen. Uit zich in: onder druk zetten, provoceren, chanteren, vernielen van persoonlijke bezittingen, stalken, seksuele intimidatie of het op andere wijze afgeven van een 'signaal'. ⁴ Bedreiging kan persoonlijk plaatsvinden of bijvoorbeeld via een dreigbrief, email of uiting via sociale media. (Be)dreiging valt onder D-gedrag van het ABCD-model.
Intimidatie	Minder concrete uiting en/of indirect. Uit zich in: onder druk zetten, provoceren, chanteren, vernielen van persoonlijke bezittingen, stalken, seksuele intimidatie, versturen van of het op andere wijze afgeven van een 'signaal'. ⁴ Intimidatie kan persoonlijk plaatsvinden of bijvoorbeeld via een dreigbrief, email of uiting via sociale media. Intimidatie valt onder D-gedrag van het ABCD-model.

Vexatief gedrag

Vexatief gedrag houdt in dat personen in onredelijke mate contact zoeken, zonder dat direct sprake is van agressie. Het gaat hier dus met name om de frequentie en/of het structurele karakter van het gedrag. Dit zorgt voor een overbelasting en/of een sociaal onveilig gevoel voor Statenleden. Als hier sprake van is, valt dergelijk aanhoudend A- en/of B-gedrag onder Veilige Publieke Taak (ook als niet tevens sprake is van C- of D-gedrag) en wordt het aldus gezien als normoverschrijdend.

⁴ Monitor Integriteit en Veiligheid 2024 – deelrapport agressie.

ABCD-model

Het ABCD-model biedt houvast bij het omgaan met emotie of agressie. Het geeft voorbeelden van hoe het gedrag eruit kan zien, welke aanpak mogelijk is en of het nodig is om te melden.

	A-gedrag Emotie	B-gedrag Emotie	C-gedrag Verbale agressie	D-gedrag Bedreigen / Intimideren			D-gedrag Fysiek
Gericht aan	Zichzelf 'Ik'	De organisatie 'Jullie'	Het Statenlid 'Jij'	'Ik' 'Jullie' 'Jij'			'Ik' 'Jullie' 'Jij'
Uitings- vormen gedrag	- Klagen - Excuses - Huilen - Emo- ties tonen - Irrita- tie tonen - Uitzon- dering vragen ...	- Kritiek op beleid of organisatie - Schande spreken ...	- Schelden - Beledigen - Ma- nipuleren - Schreeu- wen - discrimi- nerende op- merkingen ...	- Dreigen met zelfverwonding (non-)verbale dreiging - Dreigen met geweld - Intimideren - Digitaal dreigen - Doxing¹ ...			- Slaan - Schoppen - Spugen - Voorwer- pen gooien - Vernielen ...
Voorbeeld van dit gedrag	Dit is voor mij heel erg. Ik ben verdrietig hierover. Kun- nen jullie niets betekenen voor mij?	Jullie kunnen er niks van bij de provincie.	Jij bent nog zo jong, wat bereik jij nou als Staten- lid. Etter !	Statenlid [naam en adres], ik weet waar je woont. Ik ga je op zoeken als je dit niet voor mij even gaat regelen.			Een stoel gooien bij een Statenver- gadering.
Aanpak	Meeveren - Actief luisteren - Samenvatten - Doorvragen ...	Meeveren - Actief luisteren - Samenvatten - Stilleten vallen - Doorvragen ...	Grens en keuze - Gedrag concreet benoemen. - Grens aangeven en be- noemen wat dit persoon- lijk doet. - Twee opties (negatief/ positief) als gedrag doorgaat - Gesprek beëindigen	Dreigen Bewijs verzamelen - Als het in een gesprek is, beëin- dig het gesprek. - Zorg voor de veilig- heid van jezelf en anderen. - Als het via de post is, rea- geer niet. - Verzamel informatie.	Intimideren Bewijs verzamelen - Als het in een gesprek is, beëin- dig het gesprek. - Als via de post is, re- ageer niet. - Verzamel informatie.	Digitaal dreigen/doxing Beëindigen - Reageer niet op het bericht. - Maak een screenshot of sla de be- richten op.	Beëindigen - Zorg voor de veiligheid van jezelf en anderen. - Afweten of laskomen - Afstand vergroten - Bel 112
Acceptabel of onacceptabel gedrag?	Acceptabel gedrag, tenzij het gedrag blijft aanhouden.	Acceptabel gedrag, tenzij het gedrag blijft aanhouden.	Onaccepta- bel gedrag.	Onacceptabel gedrag.			Onaccepta- bel gedrag.
Melden?	Je hoeft het niet te melden bij de griffier, tenzij het gedrag aanhoudt.	Je hoeft het niet te melden bij de griffier, tenzij het gedrag aanhoudt.	Meld dit bij de griffier.	Meld dit bij de griffier.			Meld dit bij de griffier.

¹ Doxing is het verzamelen of delen van persoonsgegevens, zoals een adres of telefoonnummer, om iemand te intimideren. Dit is vanaf 1 januari 2024 strafbaar gesteld.

3. Preventieve maatregelen

Preventieve maatregelen zijn handelingen die bedoeld zijn om het risico op agressie tegen Statenleden te voorkomen.

3.1 Organisatorisch

Weerbaarheidstraining/ training Veilige Publieke Taak volgen

Doel: Versterken van de weerbaarheid van Statenleden tegen vormen van agressie. Bij de start van elke Statenperiode en op verzoek gedurende de Statenperiode wordt een training Veilige Publieke Taak georganiseerd. Deze training helpt Statenleden om beter om te gaan met situaties waarin agressie voorkomt. De training biedt praktische handvatten om risicovolle situaties te herkennen, te beheersen en waar mogelijk te de-escaleren. De griffie en de functionaris Veilige Publieke Taak zorgen samen voor de organisatie van deze training.

Preventiegesprek

Doel: Agressie voorkomen door het voeren van een preventiegesprek waarin afspraken gemaakt worden om agressie te kunnen voorkomen. Statenleden

hebben een belangrijke rol in het vroegtijdig signaleren van mogelijk normoverschrijdend gedrag. Dit kan ook als de verwachting is dat een persoon normoverschrijdend gedrag zal vertonen tijdens een Statenvergadering. Een preventiegesprek kan gevoerd worden door de griffier.

Veiligheidsgesprek

Doel: bewustwording over het uitvoeren van de publieke taak op een veilige manier. In dit gesprek worden de veiligheidsscan, een Afspraak Op Locatie (AOL) en overige preventieve maatregelen besproken. Dit veiligheidsgesprek wordt gevoerd door de Safety en Security Manager.

3.2 Persoonlijk

Afspraak Op Locatie

Doel: De veiligheid vergroten door het maken van een eigen risico-inschatting bij werkbezoeken. Als er wordt verwacht dat er een risicovol gesprek plaatsvindt, is het belangrijk dit tijdig te signaleren bij de griffier. In overleg kan dan door de Safety en Security Manager een Afspraak op Locatie worden geregeld. Wanneer er sprake is van een acute situatie en 112 wordt gebeld, hoeft er geen uitleg gegeven te worden en komt de politie direct ter plaatse voor ondersteuning.

Bewustwording over het delen van persoonsgegevens

Doel: Zorgdragen voor de bescherming van de privacy en veiligheid van de Statenleden. Er zijn tips te vinden door het steunpakket tegen Online Agressie en intimidatie via de website van Weerbaar bestuur⁵. Hiermee kan voorkomen worden dat persoonsgegevens vindbaar zijn.

⁵ Steunpakket tegen Online Agressie en Intimidatie: bereid u voor | Netwerk Weerbaar Bestuur

Zelfscan persoonlijke veiligheid

Doel: De veiligheid van de woning van het Statenlid vergroten. Via de website van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) kunnen Statenleden een gratis zelfscan persoonlijke veiligheid uitvoeren. Deze scan geeft praktische tips om de woonomgeving veiliger te maken. De eventuele kosten voor de te nemen maatregelen die hieruit voortkomen zijn voor het Statenlid zelf.

Veiligheidsscan

Doel: Inventariseren mogelijke veiligheidsrisico's voor wonen (woonsituatie en risico's rondom de woning), verplaatsen (reis- en verplaatsbewegingen, routes die het Statenlid vaak neemt en vervoersmiddelen die gebruikt worden) en informatie (gebruik van digitale kanalen en sociale media). Deze veiligheidsscan wordt kosteloos uitgevoerd door een veiligheidsadviseur van het CCV. Een veiligheidsscan kan aangevraagd worden via de website van het CCV⁶. De eventuele kosten voor het nemen van maatregelen zijn voor het Statenlid zelf.

6 Veiligheidsscan | Netwerk Weerbaar Bestuur

4. Fases van een melding

In dit hoofdstuk komen de verschillende fases van een melding aan bod.

Agressie kent verschillende vormen, zoals hierboven in het ABCD-model vermeld. Welk handelingskader het meest geschikt is in fase 1: 'Het normoverschrijdende gedrag vindt plaats' hangt af van het type agressie dat zich voordoet.

4.1 Fase 1: Het normoverschrijdende gedrag vindt plaats

Verbale agressie – C-gedrag

1. Het Statenlid vraagt de ander om te stoppen met het gedrag.
2. Het Statenlid legt uit waarom dit verzoek wordt gedaan en benoemt wat het gedrag persoonlijk doet. Bijvoorbeeld: 'Ik ervaar het als dreigend wanneer u...' Ben hierbij concreet.
3. Het Statenlid geeft twee duidelijke opties als het gedrag doorgaat:
 - 'Als u nu niet stopt, beëindig ik het contact.' (negatieve optie)
 - 'Als u wel stopt, kunnen we inhoudelijk verder praten over... Dat is waardevol omdat...' (positieve optie)'
4. Als het gedrag niet verandert, geeft het Statenlid aan dat het contact wordt beëindigd.
5. Het Statenlid beëindigt het contact.

Bedreigen / Intimideren – D-gedrag

1. Als het in een gesprek is, beëindig het gesprek.

2. Zorg voor de veiligheid van jezelf en anderen.

Digitale agressie – D-gedrag

1. Het Statenlid reageert niet op het bericht.
2. Het Statenlid verzamelt informatie (maakt een screenshot of slaat het bericht op).

Fysieke agressie – D-gedrag

1. Het Statenlid en eventuele anderen verlaten direct de situatie als deze onveilig is.
2. Bij ernstige vormen van normoverschrijdend gedrag of dreiging, belt het Statenlid of een bijstander direct 112.
3. Bij minder ernstige vormen van normoverschrijdend gedrag, meldt het Statenlid direct bij de griffier.
4. Als sprake is van fysieke agressie, schakelt de griffier rechtstreeks met de Safety en Security manager.

4.2 Fase 2: De melding

Het Statenlid meldt direct bij de griffier. In elk geval binnen 24 uur.

De griffier meldt het incident binnen 24 uur bij het Meldpunt Integriteit en Weerbaarheid.⁷ Daarnaast meldt de griffier het incident bij de Commissaris van de Koning. De melding moet in elk geval de volgende informatie bevatten:

⁷ Besluit van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant van 6 mei 2025, houdende de instelling van een meldpunt voor integriteit en weerbaarheid en de regeling van haar werkwijze (Reglement Meldpunt integriteit en weerbaarheid Noord-Brabant)

- Naam van het betrokken Statenlid.
- Datum(s) en tijdstip(pen) van het normoverschrijdende gedrag.
- Informatie over het normoverschrijdende gedrag:
 - Aanleiding;
 - Uitingvormen van agressie.

Doel melding

- Een melding zorgt voor een eerste opvang en ondersteuning van het Statenlid.
- Door een melding ontstaat een beeld waar op basis van passende veiligheidsmaatregelen genomen kunnen worden.
- Een melding maakt het mogelijk om de persoon die het normoverschrijdende gedrag vertoont aan te spreken. Zonder melding blijft het gedrag vaak onbesproken, waardoor het zich kan herhalen.
- Door te melden ontstaat inzicht in de aard, omvang en achtergrond van het normoverschrijdende gedrag. Dit helpt om trends en ontwikkelingen te herkennen en gericht preventieve maatregelen te nemen.

Het Meldpunt Integriteit en Weerbaarheid registreert de melding en er wordt binnen 24 uur gereageerd op de melding. In deze reactie wordt ondersteuning aangeboden. Daarbij wordt uitgelegd welke interventie maatregelen mogelijk zijn en kan er een afspraak worden ingepland voor verdere begeleiding en nazorg. Als direct duidelijk is dat een gesprek noodzakelijk is, wordt er een gesprek ingepland tussen het Statenlid, de griffier en de Safety en Security Manager. Hiermee wordt gekeken informatie te krijgen en te geven voor de veiligheid van het Statenlid.

De melding wordt altijd vertrouwelijk behandeld.

Ook als het Statenlid twijfelt of sprake is van normoverschrijdend gedrag is het mogelijk om contact op te nemen met de griffier. Samen wordt dan gekeken wat passend is in de betreffende situatie.

4.3 Fase 3: Gesprek en feitenonderzoek

In fase 3 kan er een gesprek zijn met de griffier, Statenlid en/of een medewerker van het Meldpunt Integriteit en Weerbaarheid. Tijdens dit gesprek wordt beoordeeld wat er precies is gebeurd en welke ondersteuning of vervolgstappen passend zijn.

Het doel van dit gesprek is:

- De eerste opvang regelen voor het Statenlid. Achterhalen hoe het gaat met het Statenlid.
- Dossiervorming. Achterhalen welke feitenlijke gebeurtenissen er hebben plaatsgevonden.
- Zorgen voor veiligheid van het Statenlid.
- Advisering over interventiemogelijkheden. Tijdens het gesprek wordt besproken welke interventie maatregelen er zijn en welke wens het Statenlid hierbij heeft.

Het Meldpunt Integriteit en Weerbaarheid stelt het feitenrelaas op met input van het Statenlid en de griffier.

4.4 Fase 4: Interventie maatregelen

Bij het al dan niet nemen van interventie maatregelen wordt het volgende afgewogen:

- Proportionaliteit maatregel;
- Subsidiariteit maatregel;
- Wens melder;
- Frequentie normoverschrijdend gedrag;
- Soort incident;
- Wettelijke (on)mogelijkheden (strafrecht, civielrecht, bestuursrecht);
- In te schatten effectiviteit maatregel.

De interventie maatregelen die genomen kunnen worden zijn als volgt en staan in volgorde van in hoeverre deze ingrijpend zijn:

Waarschuwing

Doel: Verdere escalatie van het normoverschrijdende gedrag voorkomen en

inperken. De persoon die normoverschrijdend gedrag heeft vertoond wordt erop gewezen dat de norm is overschreden. Er wordt uitgelegd welke vervolgstappen mogelijk zijn als het gedrag zich opnieuw voordoet. Deze waarschuwing kan mondeling worden gegeven of schriftelijk via een waarschuwingsbrief.

Stop/herstelgesprek

Doel: Duidelijk maken dat het normoverschrijdende gedrag niet wordt

geaccepteerd. In dit gesprek geeft de griffier en het Statenlid en/of een medewerker van het Meldpunt Integriteit en Weerbaarheid aan wat de gevolgen zijn van dit gedrag voor het Statenlid. Er wordt afgewogen wie het beste kan aansluiten bij het stop/ herstelgesprek. Dit kan ook de Commissaris van de Koning zijn. De oorzaak van het normoverschrijdende gedrag wordt achterhaald. Er is ruimte voor wederhoor. De persoon krijgt de mogelijkheid om zijn of haar kant van het verhaal te vertellen. Dit heeft als doel om de relatie tussen de provincie en deze persoon te herstellen. Er worden duidelijke afspraken gemaakt. Ten slotte wordt uitgelegd wat de gevolgen kunnen zijn als het normoverschrijdend gedrag zich opnieuw voordoet.

Zorgvuldig begrenzen

Doel: Dit is een methodiek om personen zorgvuldig te begrenzen en zorgt ervoor dat de druk wordt verminderd voor het Statenlid. Deze interventie maatregel kan helpend zijn als degene via verschillende kanalen invloed probeert uit te

oefenen of zijn gedrag herhaalt. Er is een leidraad opgesteld door de Nationale Ombudsman.⁸ Deze maatregel kan ingezet worden als een persoon qua frequentie en soort contact verschillende leden van Provinciale Staten (of ook Gedeputeerden, directieleden of medewerkers) benadert.

Verwijderen van het sociale media bericht

Doel: De veilige situatie voor het Statenlid herstellen en ervoor zorgen dat het bericht niet verder verspreid wordt.

De webredactie kan een bericht verwijderen of niet zichtbaar maken van een reactie of bericht als het bericht afkomstig is van een social-media account of website van de provincie. Dit verzoek kan via het Meldpunt Integriteit en Weerbaarheid gedaan worden bij de Webredactie⁹. Als een bericht geplaatst is op een social media account dat niet in beheer is van de provincie, moet het Statenlid dit zelf rapporteren bij het desbetreffende platform.¹⁰

Via een gerechtelijke procedure kan daarnaast afgedwongen worden om het sociale media bericht te verwijderen door het platform of de opsteller van het bericht.

Naast het verplicht verwijderen van het sociale media bericht wordt is het belangrijk dat de opsteller van het bericht ook een passende interventie maatregel krijgt.

Communicatiemaatregel

Doel: Door het contact te beperken in frequentie en vorm (zoals e-mail, telefonisch contact, berichten, sociale media of fysieke ontmoetingen), wordt de druk voor het Statenlid verminderd. Deze maatregel draagt bij aan een werkbare situatie en biedt ruimte voor rust en herstel.

8 Nationale ombudsman, folder Zorgvuldig begrenzen

9 Cover - Social Media Playbook

10 Steunpakket tegen Online Aggressie en Intimidatie: ondernem actie | Netwerk Weerbaar Bestuur

Een communicatiemaatregel wordt altijd voor een bepaalde duur opgelegd, zodat (ook) de agressor weet waar hij of zij aan toe is. Er zijn diverse varianten van communicatiemaatregelen mogelijk. Denk aan een gebod aan de agressor om enkel via een specifiek mailadres te communiceren en/of om niet meer rechtstreeks met het Statenlid te communiceren.

Gebieds-of locatieverbod

Doel: Beschermen van de veiligheid van Statenleden. Een gebieds- of locatieverbod kan noodzakelijk zijn wanneer er sprake is geweest van fysieke agressie, bedreigingen of vernielingen aan eigendommen van de provincie of privébezittingen van Statenleden. Bij het niet naleven van een gebieds-of locatieverbod is er lokaalvredebreuk¹¹. In dat geval schakelt de Safety en Security manager de politie in.

Contactverbod

Doel: Deze maatregel draagt bij aan het waarborgen van de veiligheid van het Statenlid. Door het beperken van het soort en type contact kan het Statenlid worden ontlast van de druk die dit contact met zich meebrengt.

Een contactverbod kan in eerste instantie schriftelijk worden opgelegd aan de agressor. In een brief staat dan hoe lang het verbod geldt. Deze brief is geen besluit in de zin van de Awb. Als de agressor het oneens is met het contactverbod, kan deze persoon zich middels een advocaat wenden tot de civiele rechter.

Houdt de persoon zich hier niet aan, dan kan de civiele rechter door het Statenlid, in kort geding, worden gevraagd het gebod op te leggen, op last van een dwangsom.

Melding bij de politie/ stopgesprek door de politie

Doel: In het kader van dossiervorming de melding registreren in het politiesysteem. Dit is mogelijk als er sprake is van een ernstige misdraging maar onvoldoende bewijs is van een strafbaar feit of als het Statenlid geen formele aangifte wil doen. De politie kan ook een stopgesprek voeren met de agressor. Met als doel om duidelijk te maken dat het normoverschrijdende gedrag niet wordt geaccepteerd.

Aangifte met VPT-projectcode bij de politie

Doel: Bij fysieke agressie (lichamelijk geweld), bedreigingen (de dood, ernstig letsel, verkrachting of aanranding) of vernielingen, de persoon laten straffen via het strafrecht. Dit is ook van toepassing bij elke opzettelijke belediging die niet het karakter van smaad of smaadzicht draagt.¹² Dit kan alleen als er een strafbaar feit is gepleegd.

Het is belangrijk dat in de aangifte de VPT-projectcode¹³ wordt vermeld. Het Statenlid dient zelf de aangifte te doen. Het Meldpunt Integriteit en Weerbaarheid kan ondersteunen bij de aangifte.

Door het Openbaar Ministerie kan worden besloten dat er een strafvervolgning wordt ingesteld. Hiermee kan aangegeven worden welke schade het Statenlid heeft opgelopen (materiële en/of immateriële schade).

Voor het borgen van de veiligheid informeert het Meldpunt Integriteit en Weerbaarheid over de interventie maatregel.

¹¹ Artikel 139 Wetboek van Strafrecht

¹² Artikel 266 Wetboek van Strafrecht

¹³ Eenduidige Landelijke Afspraken

4.5 Fase 5: Nazorg

De provincie vindt het belangrijk dat elk Statenlid zich veilig voelt bij het uitvoeren van zijn of haar taak. Bij de opvolging van een melding is het belangrijk dat het Statenlid zich serieus genomen voelt. Een zorgvuldige afhandeling draagt bij aan het gevoel van veiligheid en tevredenheid over de ondersteuning.

Ongeacht de uitkomst van de melding of het al dan niet nemen van interventie maatregelen, is het noodzakelijk te zorgen voor adequate nazorg. Dit om de lichamelijke en psychische gevolgen zo beperkt mogelijk te laten zijn.

Afhankelijk van wat het Statenlid nodig heeft kan de griffier zorgen voor:

- Het regelen van opvang en begeleiding voor het Statenlid. Als het voorval zich voordoet binnen het provinciehuis, afspraken maken over het naar huis gaan. Het Meldpunt Integriteit en Weerbaarheid kan hierbij betrokken worden.
- Inschakelen van meer professionele hulp en ondersteuning als dit noodzakelijk of gewenst is. Dit kan aangeboden worden door het Ondersteuningsteam Weerbaar Bestuur¹⁴. Het Meldpunt Integriteit en Weerbaarheid kan hierin adviseren en ondersteunen.
- Het al dan niet opschalen van veiligheidsmaatregelen in het provinciehuis of voor het Statenlid. Het Meldpunt Integriteit en Weerbaarheid is verantwoordelijk voor de veiligheidsmaatregelen in het provinciehuis en adviseert over de maatregelen bij het Statenlid thuis.

Het Meldpunt Integriteit en Weerbaarheid informeert de Commissaris van de Koning, de griffier en het Statenlid over de veiligheidsmaatregelen.

Rapportage

Jaarlijks brengt het Meldpunt Integriteit en Weerbaarheid verslag uit aan de Provinciale Staten over het aantal meldingen op het gebied van Veilige Publieke Taak.

Registratie en archivering

Registratie en archivering van meldingen vindt plaats door het Meldpunt Integriteit en Weerbaarheid.

¹⁴ Ondersteuningsteam Weerbaar Bestuur | Netwerk Weerbaar Bestuur

Bijlage 1: Fases melding agressie

Bijlage 2: Overzicht rol- en taakverdeling

Rol	Taken
Commissaris van de Koning	• Preventief: Erkenning dat agressie richting een Statenlid onaanvaardbaar is. • Repressief: Herkennen van signalen van agressief gedrag en hierop anticiperen indien nodig (stilleggen vergadering). • Repressief: Navraag doen bij het Statenlid hoe het met het Statenlid gaat.
Statenlid/ burgerlid	• Preventief: Training Veilig Publieke Taak volgen bij aanvang van de Statenperiode of tussentijds. • Preventief: Risico-inschatting maken bij het voeren van gesprekken en/of werkbezoeken. • Repressief: De norm actief udragen, geen normoverschrijdend gedrag accepteren, dit gedrag begrenzen en het gesprek beëindigen (zie fase 1 bij Fases van een melding). • Repressief: Melding maken van normoverschrijdend gedrag bij de griffier.
Voorzitter vergadering	• Repressief: Herkennen van signalen van agressief gedrag en hierop anticiperen indien nodig (stilleggen vergadering).

Rol	Taken
Griffier	• Preventief: Samen met Safety en Security Manager afstemmen over risicovolle bijeenkomsten, over het al dan niet treffen van extra maatregelen. • Preventief: Samen met de functionaris Veilige Publieke Taak organiseren van training Veilig Publieke Taak bij aanvang van de Statenperiode en indien gewenst tussentijds. Met als onderdeel het afstemmen van het protocol. • Preventief: Advisering over het protocol. • Preventief: Een preventiegesprek voeren met een persoon met mogelijk grensoverschrijdend gedrag. • Repressief: Inschakelen Safety en Security Manager en bodes/ beveiligers. • Repressief: Opvang Statenlid. • Repressief: Melden bij meldpunt integriteit en weerbaarheid. • Repressief: Melden bij Commissaris van de Koning als de melding een strafbaar feit is. • Repressief: Interventiemaatregelen treffen (samen met functionaris Veilige Publieke Taak). • Nazorg: Nazorg bieden voor het Statenlid.

Rol	Taken
Meldpunt Integriteit en Weerbaarheid	• Preventief: Ten minste éénmaal per statenperiode verslag uitbrengen aan Provinciale Staten over het aantal meldingen op het gebied van Veilige Publieke Taak. • Preventief: Indien nodig aansluiten bij het voeren van een preventiegesprek met een persoon met mogelijk grensoverschrijdend gedrag. • Repressief: Registreren en archiveren van een melding. • Repressief: Aanbieden van ondersteuning aan griffier en Statenlid naar aanleiding van een melding. • Repressief: Opstellen van het feitenrelaas. • Repressief: Adviseren over het nemen van interventie maatregelen. • Repressief: Samen met de griffier zorgen voor het nemen van de interventie maatregelen. • Nazorg: Borgen van evaluatie als dit noodzakelijk is.
Functionaris Veilige Publieke Taak	• Preventief: Samen met de griffier organiseren van training Veilig Publieke Taak bij aanvang Statenperiode en indien gewenst tussentijds. • Preventief: Ten minste éénmaal per Statenperiode bespreken van het agressieprotocol.
Bodes/ beveiliging	• Preventief: Gastvrijheid bij een Statenvergadering, zorgen dat iemand zich welkom voelt. • Repressief: Zorgen voor veiligheid bij een Statenvergadering. Zorgdragen voor verwijderen van agressieve personen en overdragen aan de politie.

Rol	Taken
Safety en Security Manager	• Pro-actief: Advisering over risicovolle bijeenkomsten en gesprekken richting griffier. • Pro-actief: Risico's identificeren op het gebied van securitymaatregelen wonen, verplaatsen en het provinciehuis. • Pro-actief: Coördinatie, advies en uitvoering omtrent veiligheid voor de Statenleden in de voorbereidingen rondom beveiliging bij eventuele werkbezoeken (inclusief de reis). • Preventief: Bij start Statenperiode voeren van een veiligheidsgesprek met Statenleden. • Repressief: Inschakelen van bodes/ beveiliging bij risicovolle momenten of bij D-gedrag (fysieke agressie). • Repressief: Contact met politie als personen een gebieds- of locatieverbod hebben. • Repressief: Verantwoordelijk voor de securitymaatregelen wonen, verplaatsen en het provinciehuis bij bedreiging, intimidatie of fysieke agressie. • Repressief: Regelen van een Afspraak Op Locatie. • Repressief: Schakelen met Bewaken en Beveiligen over het opschalen van veiligheidsmaatregelen. • Nazorg: Samen met de functionaris Veilige Publieke Taak borgen van evaluatie als dit noodzakelijk is.
(C)ISO	• Preventief: Adviseren over veiligheidsaspecten rondom informatiebeveiliging. • Repressief: Bij digitale agressie adviseren en zorgdragen voor handelingen, zoals het vastleggen van bewijs/ berichtgevingen of om inzicht te krijgen in gegevens van de persoon met normoverschrijdend gedrag.